

प्रश्नः 9. वाक्यरचनया अर्थभेदं स्पष्टीकुरुत-(वाक्य रचना द्वारा अर्थ-भेद स्पष्ट कीजिए-)
परितः – पुरतः
नग: – नाग:
आरोहणम् – अवरोहणम्
विषमाः - समाः
उत्तरम् – परित: (चारों ओर) – ग्रामं परितः जनाः वसन्ति।
पुरत: (आगे) - सीताया: पुरत: राम: चलति।
नगः (पर्वत) – हिमालयः संसारे प्रसिद्धः नगः अस्ति।
नागः (सर्प) - शेषनागः सर्वोच्चः भवति।
आरोहणम् (चढाई) – पर्वतस्य आरोहणम् सु खदं भवति।
अवरोहणम् (उतराई) – पर्वतस्य अवरोहणं रोमांचकं भवति।
विषमा: (असमान) - पर्वतस्य मार्गा: विषमा: एव भवन्ति।
समा: (समान) – राजपुत्रा: नृपेण समा : सन्ति।
अतिरिक्त-अभ्यासः
(1) पद्यांशं पठित्वा अधोदत्तान् प्रश्नाम् उत्तरत-(पद्यांश पढ्कर निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर दीजिए-)
पथि पाषाणा विषमा: प्रखरा:।
हिस्रा: पशव: परितो घोरा:।।
सुदुष्करं खलु यद्यपि गमनम्।
सदैव पुरतो।।
I. एकपदेन उत्तरत।
1. पथि विषमा: के सन्ति?
3. दुष्करं कि भवति? 4. पुरतः कि निधेयम्?
II. पूर्णवाक्येन उत्तरत।
पथि कि कि काठिन्यं वर्तते?
III. भाषिककार्यम्
1. पर्यायपदम् चित्वा लिखत— (i) सर्वदा =(ii) मार्गे =(iii) अभितः =
(i) सवदा = (ii) माग = (iii) जानतः - 2. सन्धिवच्छेदं कुरुत-
(i) यद्यपि = *+ (ii) सदैव = ***
3. विशेषणपदं चित्वा लिखत-'सुदुष्करं खलु यद्यपि गमनम्
4. विपिर्यायं (विलोमं) लिखत-
(i) समा: = ———————————————————————————————————
5. एकवचने परिवर्तयत—'पथि, पाषाणाः, विषमाः, प्रखराः
उत्तरम्-
I. 1. पाषाणा: 2. हिंस्रा 3. गमनम् 4. चरणम्
II. पथि विषमा: प्रखरा: पाषाणा: सन्ति, परित: च हिंस्रा: घोरा: पशव:, अत: गमनम् दुष्करम्।
III. 1. (i) सदैव (ii) पथि (iii) परित:
2. (i) यदि + अपि (ii) सदा + एव
3. सुदुष्करम्
4. (i) विषमा: (ii) सुदुष्करम् (iii) पुरत:
5. पथि, पाषाण: विषम: प्रखर:।

	/ शब्दायान् परस्परं मलयत		स्परं मेल कार्रिष्ट्)
	अनुरक्तिम्	पर्वत:	
	गिरिशिखरे	स्वगृहम्	
	नग:	त्यज	
	सततम्		•
		कुर	
	निजनिकेतनम् २ २०	पर्वतशृङ्गे	
	विधेहि	स्नेहम्	
	जहीहि	निरन्तरम्	
उत्तरम्-	अनुरक्तिम् = स्नेहम्; गिरि	शिखरे = पर्वतशुंगे:	नग:=पर्वत:; सततम् = निरन्तरम्;
	निजनिकेतनम् = स्वगृहम्;	विधेहि = करु: ज	हीहि = त्यज
(3)	लटलकामानानि स् वोद-वि	पश्चित्रसम्बद्धी गरी	वर्तयत-(लट् लकार के पद लोट् तथा विधि
(5)	लिंङ् में परिवर्तित कीजिए	गयालङ्खकार पार् . \	वतवत—(लट् लकार के पद लाट् तथा विध
	लट्	लोट्	विधिलिङ्
	1. अस्ति		
	2. करोमि		
	3. लिखन्ति		
	 4. ਧਰਗਿ		
	5. खादाम:		
	6. धावथ:		
	7. गायत:		
उत्तरम्-	- 1. अस्तु, स्यात् 2.,	करवाणि, कर्याम	3. लिखन्तु, लिखेयु: 4. पठ, पठे:
	5. खादाम, खादेम 6.		
(1) वाक्य-प्रयोगम् कुरुत-	नानतम्, जानत	7. गायतान्, गायतान्
(4			
	1. घोर: 2. पुरत:	3. साधनम् 4. ग	ामनम्
उत्तरम्-	- 1. व्याघ्र ः घोरः पशुः वर		
	2. भवनस्य पुरतः विशाव	ला वाटिका शोभते।	
	3. साधनम् विना कार्यानि		
	4. विषमे मार्गे गमनम् स्		
		And man	
		बहुविकल्पी	यप्रभाः
			2000 Paris Carlos Carlo
(1) प्रदत्तविकल्पेभ्यः उचित	पदं चित्वा वाक्य	पूर्ति कुरुत —(दिए गए विकल्पों से उचित पद
	चुनकर रिक्त स्थान भरिए	पदं चित्वा वाक्य (-)	पूर्ति कुरुत-(दिए गए विकल्पों से उचित पद
	चुनकर रिक्त स्थान भरिए	पदं चित्वा वाक्य (-)	
	चुनकर रिक्त स्थान भरिए) 1. सदैव ——— निधेहि	पदं चित्वा वाक्य (–) चरणम्। (परित:, प्	पुरतः, सर्वतः)
	चुनकर रिक्त स्थान भरिए) 1. सदैव — निधेहि 2. विनैव यानम्	पदं चित्वा वाक्य (–) चरणम्। (परित:, ए । (नागारोहरणम्, न	पुरतः, सर्वतः) गारोहणम्, नगावरोहणम्)
	चुनकर रिक्त स्थान भरिए) 1. सदैव ——— निधेहि	पदं चित्वा वाक्य (–) चरणम्। (परित:, ए । (नागारोहरणम्, न	पुरतः, सर्वतः) गारोहणम्, नगावरोहणम्)
	चुनकर रिक्त स्थान भरिए) 1. सदैव निधेहि 2. विनैव यानम् 3. राष्ट्रे तथाऽनुर	पदं चित्वा वाक्या (−) चरणम्। (परितः, ! । (नागारोहरणम्, न क्तिम्। (देहि, विधे	मुरतः, सर्वतः) गारोहणम् <u>,</u> नगावरोहणम्) हे, जहीहि)
	चुनकर रिक्त स्थान भरिए) 1. सदैव	पदं चित्वा वाक्या र−) चरणम्। (परितः, र् । (नागारोहरणम्, न क्तिम्। (देहि, विधे Т। (निजनिकेतनम्	मुरतः, सर्वतः) गारोहणम्, नगावरोहणम्) हे, जहीहि) , ध्येय-स्मरणम्, सुदुष्करम्)
(क	चुनकर रिक्त स्थान भरिए) 1. सदैव निधेहि 2. विनैव यानम् 3. राष्ट्रे तथाऽनुर 4. कुरु कुरु सततं 5. जहीहि भीति भज भज	पदं चित्वा वाक्या र—) चरणम्। (परित:, र् । (नागारोहरणम्, न क्तिम्। (देहि, विधे —। (निजनिकेतनम्	पुरतः, सर्वतः) गारोहणम्, नगावरोहणम्) हे, जहीहि) , ध्येय—स्मरणम्, सुदुष्करम्) म्, गमनम्, शक्तिम्)
(क उत्तरम्–	चुनकर रिक्त स्थान भरिए) 1. सदैव निधेहि 2. विनैव यानम् 3. राष्ट्रे तथाऽनुर 4. कुरु कुरु सततं 5. जहीहि भीति भज भज	पदं चित्वा वाक्या (-) चरणम्। (परित:, ग् । (नागारोहरणम्, न क्तिम्। (देहि, विधे -। (निजनिकेतनम् ज्ञा (साधनग् रोहणम् 3. विधेहि	पुरतः, सर्वतः) गारोहणम्, नगावरोहणम्) हे, जहीहि) , ध्येय–स्मरणम्, सुदुष्करम्) प्, गमनम्, शक्तिम्) 4. ध्येय–स्मरणम् 5. शक्तिम्
(क उत्तरम्–	चुनकर रिक्त स्थान भरिए) 1. सदैव निधेहि 2. विनैव यानम् 3. राष्ट्रे तथाऽनुर 4. कुरु कुरु सततं 5. जहीहि भीति भज भर (क) 1. पुरत: 2. नगा) 1. भो बालका:! मार्गे सा	पदं चित्वा वाक्या (-) चरणम्। (परितः, । । (नागारोहरणम्, न क्तिम्। (देहि, विधे। (निजनिकेतनम् ज। (साधनगरोहणम् 3. विधेहि वधानं। (च	पुरतः, सर्वतः) गारोहणम्, नगावरोहणम्) हे, जहीहि) , ध्येय–स्मरणम्, सुदुष्करम्) म्, गमनम्, शक्तिम्) - 4. ध्येय-स्मरणम् 5. शक्तिम् ल, चलतम्, चलत)
(क उत्तरम्–	चुनकर रिक्त स्थान भरिए) 1. सदैव निधेहि 2. विनैव यानम् 3. राष्ट्रे तथाऽनुर 4. कुरु कुरु सततं 5. जहीहि भीति भज भउ (क) 1. पुरत: 2. नगा) 1. भो बालका:! मार्गे सा 2. पुत्रि, विना ब	पदं चित्वा वाक्या (-) चरणम्। (परितः, । । (नागारोहरणम्, न क्तिम्। (देहि, विधे। (साधनम् ग्रं। (साधनम् ग्रंहणम् 3. विधेहि वधानं। (च हि: मा गच्छ। (छ्र	पुरत:, सर्वत:) गारोहणम्, नगावरोहणम्) हे, जहीहि) , ध्येय—स्मरणम्, सुदुष्करम्) म्, गमनम्, शक्तिम्) - 4. ध्येय-स्मरणम् 5. शक्तिम् ल, चलतम्, चलत) !:, छत्रम्, छत्राय)
(क उत्तरम्–	चुनकर रिक्त स्थान भरिए) 1. सदैव निधेहि 2. विनैव यानम् 3. राष्ट्रे तथाऽनुर 4. कुरु कुरु सततं 5. जहीहि भीति भज भउ (क) 1. पुरत: 2. नगा) 1. भो बालका:! मार्गे सा 2. पुत्रि, विना ब	पदं चित्वा वाक्या (-) चरणम्। (परितः, । । (नागारोहरणम्, न क्तिम्। (देहि, विधे। (साधनम् ग्रं। (साधनम् ग्रंहणम् 3. विधेहि वधानं। (च हि: मा गच्छ। (छ्र	पुरत:, सर्वत:) गारोहणम्, नगावरोहणम्) हे, जहीहि) , ध्येय—स्मरणम्, सुदुष्करम्) म्, गमनम्, शक्तिम्) - 4. ध्येय-स्मरणम् 5. शक्तिम् ल, चलतम्, चलत) !:, छत्रम्, छत्राय)
(क उत्तरम्–	चुनकर रिक्त स्थान भरिए) 1. सदैव निधेहि 2. विनैव यानम् 3. राष्ट्रे तथाऽनुर 4. कुरु कुरु सततं 5. जहीहि भीति भज भज (क) 1. पुरत: 2. नगा) 1. भो बालका:! मार्गे सा 2. पुत्रि, विना ब 3. स्नेहः कर्तव्य	पदं चित्वा वाक्या (-) चरणम्। (परितः, ! । (नागारोहरणम्, न क्तिम्। (देहि, विधे -। (निजनिकेतनम् । (साधना रोहणम् 3. विधेहि वधानं । (च हि: मा गच्छ। (छऽ । (भ्रातृ, भ्रातरम्, १	पुरत:, सर्वत:) गारोहणम्, नगावरोहणम्) हे, जहीहि) , ध्येय—स्मरणम्, सुदुष्करम्) म्, गमनम्, शक्तिम्) - 4. ध्येय-स्मरणम् 5. शक्तिम् ल, चलतम्, चलत) !:, छत्रम्, छत्राय)
(क उत्तरम्–	चुनकर रिक्त स्थान भरिए) 1. सदैव निधेहि 2. विनैव यानम् 3. राष्ट्रे तथाऽनुर 4. कुरु कुरु सतत 5. जहीहि भीति भज भज (क) 1. पुरत: 2. नगा) 1. भो बालका:! मार्गे सा 2. पुत्रि, विना ब 3. स्नेहः कर्तव्य 4. द्यां कुरु। (१	पदं चित्वा वाक्या (-) चरणम्। (परितः, ग् । (नागारोहरणम्, न क्तिम्। (देहि, विधे -। (निजनिकेतनम् । (साधनग् रोहणम् 3. विधेहि वधानं -। (च हिः मा गच्छ। (छत्र । (भ्रातृ, भ्रातरम्, भ्र पशुम्, पशौ, पशुः)	पुरतः, सर्वतः) गारोहणम्, नगावरोहणम्) हे, जहीहि) , ध्येय-स्मरणम्, सुदुष्करम्) म्, गमनम्, शक्तिम्) - ४. ध्येय-स्मरणम् - 5. शक्तिम् ल, चलतम्, चलत) ाः, छत्रम्, छत्राय) गातरि।)
(क उत्तरम्– (ख)	चुनकर रिक्त स्थान भरिए) 1. सदैव निधेहि 2. विनैव यानम् 3. राष्ट्रे तथाऽनुर 4. कुरु कुरु सततं 5. जहीहि भीति भज भज (क) 1. पुरतः 2. नगा) 1. भो बालकाः! मार्गे सा 2. पुत्रि, विना ब 3. स्नेहः कर्त्तव्य 4. दयां कुरु। (१ 5. कार्यम् इदम्	पवं चित्वा वाक्या (-) चरणम्। (परितः, ग् । (नागारोहरणम्, न क्तिम्। (देहि, विधे -। (निजनिकेतनम् । (साधनग् रोहणम् 3. विधेहि वधानं । (च हिः मा गच्छ। (छत्र । (भ्रातृ, भ्रातरम्, भ्र पशुम्, पशौ, पशुः) खलु। (सुकर, सुक	पुरतः, सर्वतः) गारोहणम्, नगावरोहणम्) हे, जहीहि) , ध्येय-स्मरणम्, सुदुष्करम्) म्, गमनम्, शक्तिम्) - ४. ध्येय-स्मरणम् - 5. शक्तिम् ल, चलतम्, चलत) !ः, छत्रम्, छत्राय) गातरि।)
(क उत्तरम्– (ख) उत्तरम्–	चुनकर रिक्त स्थान भरिए) 1. सदैव निधेहि 2. विनैव यानम् 3. राष्ट्रे तथाऽनुर 4. कुरु कुरु सततं 5. जहीहि भीति भज भज (क) 1. पुरत: 2. नगा 1. भो बालकाः! मार्गे सा 2. पुत्रि, विना ब 3. स्नेहः कर्तव्य 4. द्यां कुरु। (१ 5. कार्यम् इदम् (ख) 1. चलत 2. छत्र	पदं चित्वा वाक्या (-) चरणम्। (परित:, प् । (नागारोहरणम्, न क्तिम्। (देहि, विधे -। (निजनिकेतनम् ज्ञा । (साधनः रोहणम् 3. विधेहि वधानं । (च हि: मा गच्छ। (छ्रु । (भ्रातृ, भ्रातरम्, भ्र पशुम्, पशौ, पशुः) खलु। (सुकर, सुक म् 3. भ्रातरि	पुरतः, सर्वतः) गारोहणम्, नगावरोहणम्) हे, जहीिह) , ध्येय—स्मरणम्, सुदुष्करम्) म्, गमनम्, शक्तिम्) -4. ध्येय-स्मरणम् 5. शक्तिम् ल, चलतम्, चलत) !:, छत्रम्, छत्राय) गातिर।) रम्, सुकरः) -4. पशौ 5. सुकरम्
(क उत्तरम्– (ख) उत्तरम्–	चुनकर रिक्त स्थान भरिए) 1. सदैव निधेहि 2. विनैव यानम् 3. राष्ट्रे तथाऽनुर 4. कुरु कुरु सततं 5. जहीहि भीति भज भज (क) 1. पुरतः 2. नगा 1. भो बालकाः! मार्गे सा 2. पुत्रि, विना ब 3. स्नेहः कर्तव्य 4. दयां कुरु। (१ 5. कार्यम् इदम् (ख) 1. चलत 2. छत्र) शुद्धं शब्दरूपं रिक्तस्था	पदं चित्वा वाक्या (-) चरणम्। (परित:, प् । (नागारोहरणम्, न क्तिम्। (देहि, विधे -। (निजनिकेतनम् ज्ञा । (साधनः रोहणम् 3. विधेहि वधानं । (च हिः मा गच्छ। (छ्र । (भ्रातृ, भ्रातरम्, भ्र पशुम्, पशौ, पशुः) खलु। (सुकर, सुक म् 3. भ्रातरि ने लिखत – (शुद्ध प्	पुरतः, सर्वतः) गारोहणम्, नगावरोहणम्) हे, जहीिह) , ध्येय-स्मरणम्, सुदुष्करम्) म्, गमनम्, शक्तिम्) - 4. ध्येय-स्मरणम् 5. शिक्तिम् ल, चलतम्, चलत) ाः, छत्रम्, छत्राय) गतिरा) स्म्, सुकरः) - 4. पशौ 5. सुकरम्
(क उत्तरम्– (ख) उत्तरम्–	चुनकर रिक्त स्थान भरिए) 1. सदैव निधेहि 2. विनैव यानम् 3. राष्ट्रे तथाऽनुर 4. कुरु कुरु सततं 5. जहीहि भीति भज भज (क) 1. पुरतः 2. नगा 1. भो बालकाः! मार्गे सा 2. पुत्रि, विना ब 3. स्नेहः कर्तव्य 4. दयां कुरु। (१ 5. कार्यम् इदम् (ख) 1. चलत 2. छत्र) शुद्धं शब्दरूपं रिक्तस्था	पदं चित्वा वाक्या (-) चरणम्। (परित:, प् । (नागारोहरणम्, न क्तिम्। (देहि, विधे -। (निजनिकेतनम् ज्ञा । (साधनः रोहणम् 3. विधेहि वधानं । (च हिः मा गच्छ। (छ्र । (भ्रातृ, भ्रातरम्, भ्र पशुम्, पशौ, पशुः) खलु। (सुकर, सुक म् 3. भ्रातरि ने लिखत – (शुद्ध प्	पुरतः, सर्वतः) गारोहणम्, नगावरोहणम्) हे, जहीिह) , ध्येय—स्मरणम्, सुदुष्करम्) म्, गमनम्, शक्तिम्) -4. ध्येय-स्मरणम् 5. शक्तिम् ल, चलतम्, चलत) !:, छत्रम्, छत्राय) गातिर।) रम्, सुकरः) -4. पशौ 5. सुकरम्
(क उत्तरम्– (ख) उत्तरम्–	चुनकर रिक्त स्थान भरिए) 1. सदैव निधेहि 2. विनैव यानम् 3. राष्ट्रे तथाऽनुर 4. कुरु कुरु सतत 5. जहीहि भीति भज भज (क) 1. पुरत: 2. नगा 1. भो बालकाः! मार्गे सा 2. पुत्रि, विना ब 3. स्नेहः कर्त्तव्य 4. दयां कुरु। (प 5. कार्यम् इदम् (ख) 1. चलत 2. छत्र) शुद्धं शब्दरूपं रिक्तस्था 1. गति — प्रथमा एकव	पदं चित्वा वाक्या (-) चरणम्। (परितः, प् । (नागारोहरणम्, न क्तिम्। (देहि, विधे -। (निजनिकेतनम् ज । (साधना रोहणम् 3. विधेहि वधानं । (च हिः मा गच्छ। (छ । (भ्रातृ, भ्रातरम्, भ्र पशुम्, पशौ, पशुः) खल्। (सुकर, सुक म् 3. भ्रातरि ने लिखत – (शुद्ध द	पुरतः, सर्वतः) गारोहणम्, नगावरोहणम्) हे, जहीहि) , ध्येय—स्मरणम्, सुदुष्करम्) म्, गमनम्, शक्तिम्) -4. ध्येय-स्मरणम् 5. शक्तिम् ल, चलतम्, चलत) ाः, छत्रम्, छत्राय) ातिर।) रम्, सुकरः) -4. पशौ 5. सुकरम् शब्दरूप रिक्त स्थान में लिखिए)। (गित, गितः, गती)
(क उत्तरम्– (ख) उत्तरम्–	चुनकर रिक्त स्थान भरिए) 1. सदैव निधेहि 2. विनैव यानम् 3. राष्ट्रे तथाऽनुर 4. कुरु कुरु सततं 5. जहीहि भीति भज भज (क) 1. पुरतः 2. नगा 1. भो बालकाः! मार्गे सा 2. पुत्रि, विना ब 3. स्नेहः कर्तव्य 4. चयां कुरु। (प 5. कार्यम् इदम् (ख) 1. चलत 2. छत्र) शुद्धं शब्दरूपं रिक्तस्था 1. गति — प्रथमा एकव 2. सुमति — सम्बोधनम्,	पदं चित्वा वाक्या (-) चरणम्। (परितः, प् । (नागारोहरणम्, न क्तिम्। (देहि, विधे -। (निजनिकेतनम् ज । (साधनग् रोहणम् 3. विधेहि वधानं । (च हिः मा गच्छ। (छ्र । (भ्रातृ, भ्रातरम्, भ्र पशुम्, पशौ, पशुः) खल्। (सुकर, सुक म् 3. भ्रातरि ने लिखत-(शुद्ध प् चनम् """" , एकवचनम्	पुरतः, सर्वतः) गारोहणम्, नगावरोहणम्) हे, जहीहि) , ध्येय-स्मरणम्, सुदुष्करम्) म्, गमनम्, शक्तिम् 4. ध्येय-स्मरणम् 5. शक्तिम् ल, चलतम्, चलत) ाः, छत्रम्, छत्राय) ातिरा) रम्, सुकरः) 4. पशौ 5. सुकरम् शब्दरूप रिक्त स्थान में लिखिए)। (गित, गितः, गती)। (सुमित, सुमितः सुमते)
(क उत्तरम्– (ख) उत्तरम्–	चुनकर रिक्त स्थान भरिए) 1. सदैव निधेहि 2. विनैव यानम् 3. राष्ट्रे तथाऽनुर 4. कुरु कुरु सतत 5. जहीहि भीति भज भज (क) 1. पुरत: 2. नगा 1. भो बालकाः! मार्गे सा 2. पुत्रि, विना ब 3. स्नेहः कर्तव्य 4. दयां कुरु। (१ 5. कार्यम् इदम् (ख) 1. चलत 2. छत्र) शुद्धं शब्दरूपं रिक्तस्था 1. गति — प्रथमा एकव 2. सुमति — सम्बोधनम् 3. बसयान — द्वितीया ब	पदं चित्वा वाक्या (-) चरणम्। (परित:, ग् । (नागारोहरणम्, न क्तिम्। (देहि, विधे -। (निजनिकेतनम् । (साधनग् रोहणम् 3. विधेहि वधानं -। (च हि: मा गच्छ। (छत्र । (भ्रातु, भ्रातरम्, भ्र पशुम्, पशौ, पशुः) खलु। (सुकर, सुक म् 3. भ्रातरि ने लिखत – (शुद्ध क् चनम्	पुरत:, सर्वत:) गारोहणम्, नगावरोहणम्) हे, जहीहि) , ध्येय-स्मरणम्, सुदुष्करम्) स्, गमनम्, शक्तिम् स, गमनम्, शक्तिम् स, चलतम्, चलत) ाः, छत्रम्, छत्राय) गातिर।) रम्, सुकरः) 4. पशौ 5. सुकरम् शब्दरूप रिक्त स्थान में लिखिए)। (गित, गितः, गिती)। (सुमति, सुमितः सुमते)। (बसयानाः, बसयानान्, बसयानािन)
(क उत्तरम्– (ख) उत्तरम्–	चुनकर रिक्त स्थान भरिए) 1. सदैव निधेहि 2. विनैव यानम् 3. राष्ट्रे तथाऽनुर 4. कुरु कुरु सतत 5. जहीहि भीति भज भज (क) 1. पुरत: 2. नगा) 1. भो बालका:! मार्गे सा 2. पुत्रि, विना ब 3. स्नेह: कर्तव्य 4. उथा कुरु। (१ 5. कार्यम् इदम् (ख) 1. चलत 2. छत्र) शुद्धं शब्दरूपं रिक्तस्था 1. गित — प्रथमा एकव 2. सुमति — सम्बोधनम् 3. बसयान — द्वितीया ब 4. शिशु — चतुर्थी एकव	पदं चित्वा वाक्या (-) चरणम्। (परित:, ' । (नागारोहरणम्, न क्तिम्। (देहि, विधे -। (निजनिकेतनम् । (साधनग् रोहणम् 3. विधेहि वधानं -। (च हिः मा गच्छ। (छत्र । (भ्रातृ, भ्रातरम्, भ्र पशुम्, पशौ, पशुः) खलु। (सुकर, सुक म् 3. भ्रातरि ने लिखत – (शुद्ध स् चनम्	पुरतः, सर्वतः) गारोहणम्, नगावरोहणम्) हे, जहीहि) , ध्येय-स्मरणम्, सुदुष्करम्) त्, गमनम्, शक्तिम् त, गमनम्, शक्तिम् त, चलतम्, चलत) ाः, छत्रम्, छत्राय) गातिः।) स्म्, सुकरः) 4. पशौ 5. सुकरम् शब्दरूप रिक्त स्थान में लिखिए)
उत्तरम्— (ख) उत्तरम्— (2)	चुनकर रिक्त स्थान भरिए) 1. सदैव निधेहि 2. विनैव यानम् 3. राष्ट्रे तथाऽनुर 4. कुरु कुरु सतत 5. जहीहि भीति भज भज (क) 1. पुरत: 2. नगा) 1. भो बालकाः! मार्गे सा 2. पुत्रि, विना ब 3. स्नेहः कर्त्तव्य 4. दयां कुरु। (१ 5. कार्यम् इदम् (ख) 1. चलत 2. छत्र) शुद्धं शब्दरूपं रिक्तस्था 1. गति — प्रथमा एकव 2. सुमति — सम्बोधनम् 3. बसयान — द्वितीया ब 4. शिशु — चतुर्थी एकव	पदं चित्वा वाक्या (-) चरणम्। (परित:, ' । (नागारोहरणम्, न क्तिम्। (देहि, विधे -। (निजनिकेतनम् ज । (साधनः रोहणम् 3. विधेहि वधानं । (च हिः मा गच्छ। (छ । (भ्रातृ, भ्रातरम्, भ्र पशुम्, पशौ, पशुः) खलु। (सुकर, सुक म् 3. भ्रातरि ने लिखत–(शुद्ध र चनम् """ ज्ववनम् "" जवनम् "" जवनम् "" जवनम् "" जनम् "" जनम्म "" जनम् "" जनम् "" जनम् "" जनम् "" जनम् "" जनम् "" जनम्म "" जनम् "" जनम् "" जनम् "" जनम् "" जनम् "" जनम् "" जनम्म "" जनम् "" जनम् "" जनम् "" जनम् "" जनम् "" जनम् "" जनम्म "" जनम् "" जनम् "" जनम् "" जनम् "" जनम् "" जनम् "" जनम्म "" जनम् "" जनम् "" जनम् "" जनम् "" जनम् "" जनम् "" जनम्म "" जनम् "" जनम् "" जनम् "" जनम् "" जनम् "" जनम् "" जनम्म "" जनम् "" जनम् "" जनम् "" जनम् "" जनम् "" जनम् "" जनम्म "" जनम् "" जनम् "" जनम् "" जनम् "" जनम्म "" जनम् "" जनम्म "" जनम्म "" जनम् "" जनम्म "" जनम्म "" जनम्म "" जनम्म ""	पुरत:, सर्वत:) गारोहणम्, नगावरोहणम्) हे, जहीहि) , ध्येय-स्मरणम्, सुदुष्करम्) म्, गमनम्, शक्तिम् म, गमनम्, शक्तिम् - 4. ध्येय-स्मरणम् 5. शक्तिम् ल, चलतम्, चलत) ाः, छत्रम्, छत्राय) ातिरा) रम्, सुकरः) - 4. पशौ - 5. सुकरम् शब्दरूप रिक्त स्थान में लिखिए)
उत्तरम्— (ख) उत्तरम्— (2)	चुनकर रिक्त स्थान भरिए) 1. सदैव निधेहि 2. विनैव यानम् 3. राष्ट्रे तथाऽनुर 4. कुरु कुरु सतत 5. जहीहि भीति भज भज (क) 1. पुरत: 2. नगा) 1. भो बालकाः! मार्गे सा 2. पुत्रि, विना ब 3. स्नेहः कर्त्तव्य 4. दयां कुरु। (१ 5. कार्यम् इदम् (ख) 1. चलत 2. छत्र) शुद्धं शब्दरूपं रिक्तस्था 1. गति — प्रथमा एकव 2. सुमति — सम्बोधनम् 3. बसयान — द्वितीया ब 4. शिशु — चतुर्थी एकव	पदं चित्वा वाक्या (-) चरणम्। (परित:, ' । (नागारोहरणम्, न क्तिम्। (देहि, विधे -। (निजनिकेतनम् । (साधनग् रोहणम् 3. विधेहि वधानं -। (च हिः मा गच्छ। (छत्र । (भ्रातृ, भ्रातरम्, भ्र पशुम्, पशौ, पशुः) खलु। (सुकर, सुक म् 3. भ्रातरि ने लिखत – (शुद्ध स् चनम्	पुरतः, सर्वतः) गारोहणम्, नगावरोहणम्) हे, जहीहि) , ध्येय-स्मरणम्, सुदुष्करम्) त्, गमनम्, शक्तिम् त, गमनम्, शक्तिम् त, चलतम्, चलत) ाः, छत्रम्, छत्राय) गातिः।) स्म्, सुकरः) 4. पशौ 5. सुकरम् शब्दरूप रिक्त स्थान में लिखिए)
उत्तरम्— (ख) उत्तरम्— (2)	चुनकर रिक्त स्थान भरिए) 1. सदैव निधेहि 2. विनैव यानम् 3. राष्ट्रे तथाऽनुर 4. कुरु कुरु सतत 5. जहीहि भीति भज भज (क) 1. पुरत: 2. नगा) 1. भो बालकाः! मार्गे सा 2. पुत्रि, विना ब 3. स्नेहः कर्त्तव्य 4. दयां कुरु। (१ 5. कार्यम् इदम् (ख) 1. चलत 2. छत्र) शुद्धं शब्दरूपं रिक्तस्था 1. गति — प्रथमा एकव 2. सुमति — सम्बोधनम् 3. बसयान — द्वितीया ब 4. शिशु — चतुर्थी एकव	पदं चित्वा वाक्या (-) चरणम्। (परित:, ' । (नागारोहरणम्, न क्तिम्। (देहि, विधे -। (निजनिकेतनम् ज । (साधनः रोहणम् 3. विधेहि वधानं । (च हिः मा गच्छ। (छ । (भ्रातृ, भ्रातरम्, भ्र पशुम्, पशौ, पशुः) खलु। (सुकर, सुक म् 3. भ्रातरि ने लिखत–(शुद्ध र चनम् """ ज्ववनम् "" जवनम् "" जवनम् "" जवनम् "" जनम् "" जनम्म "" जनम् "" जनम् "" जनम् "" जनम् "" जनम् "" जनम् "" जनम्म "" जनम् "" जनम् "" जनम् "" जनम् "" जनम् "" जनम् "" जनम्म "" जनम् "" जनम् "" जनम् "" जनम् "" जनम् "" जनम् "" जनम्म "" जनम् "" जनम् "" जनम् "" जनम् "" जनम् "" जनम् "" जनम्म "" जनम् "" जनम् "" जनम् "" जनम् "" जनम् "" जनम् "" जनम्म "" जनम् "" जनम् "" जनम् "" जनम् "" जनम् "" जनम् "" जनम्म "" जनम् "" जनम् "" जनम् "" जनम् "" जनम् "" जनम् "" जनम्म "" जनम् "" जनम् "" जनम् "" जनम् "" जनम्म "" जनम् "" जनम्म "" जनम्म "" जनम् "" जनम्म "" जनम्म "" जनम्म "" जनम्म ""	पुरत:, सर्वत:) गारोहणम्, नगावरोहणम्) हे, जहीहि) , ध्येय-स्मरणम्, सुदुष्करम्) म्, गमनम्, शक्तिम् म, गमनम्, शक्तिम् - 4. ध्येय-स्मरणम् 5. शक्तिम् ल, चलतम्, चलत) ाः, छत्रम्, छत्राय) ातिरा) रम्, सुकरः) - 4. पशौ - 5. सुकरम् शब्दरूप रिक्त स्थान में लिखिए)

********** END ********